

El 'llop' a la presidència

Després del pecat, el penediment, el martiri i el liderat en bany de multituds, Vuk Draskovic enfila el camí per ocupar la cadira de Milosevic.

El bidleg oficial de l'estalinisme, Lisenko, assegurava que el marxisme-leninisme tenia la virtut d'activar els potencials d'evolució genètica i psicològica de l'ésser humà i que, per tant, del socialisme, en sorgiria un home nou. Però el prototip d'*Homo sovieticus* produït per l'estalinisme no va ser l'ésser de somriure amable profetitzat, sinó més aviat el monstre lumpenitzat descrit en els relats de Bulgàkov.

Els trets de l'*Homo sovieticus* van arribar a arrelar tant en les societats del socialisme real que és difícil de no trobar-ne en el postcomunisme actual, fins i tot en els personatges que malden per aparèixer com a lluitadors per la llibertat. Borís Ieltsin encarna l'*Homo sovieticus* reconvertit al populisme neoliberal, i no es difícil de reconèixer en un altre populisme, l'obrerista i nacionalcatòlic de Lech Walesa, bones dosis d'aquesta síndrome, que no s'ha limitat a buròcrates i dissidents vaticanistes, ans és també identificable en alguns intel·lectuals. El cas de Sèrbia n'és un bon exemple: no solament és *Homo sovieticus* Milosevic, sinó també el seu perseguit adversari, l'escriptor Vuk Draskovic.

Cal haver-lo tingut ben a la vora i haver-hi parlat per captar la càrrega histriònica (i les reminiscències soviètiques) de qui podria ser el primer president de la Sèrbia amb nova façana democràtica. Format, com Milosevic, a la rebotiga nacionalista del comunisme serbi fent de periodista a l'agència oficial TANJUG, Vuk ("llop" en serbo-croat) no s'estava de dir a la primeria de la crisi iugoslava que seria capaç de tallar les mans dels qui gosessin sortir al carrer amb estendards musulmans. En això anava ben d'acord amb l'ultra Vo-

jislav Seselj, amb qui va compartir liderat en el Moviment Popular pel Renaixement de Sèrbia. Però quan Seselj es va convertir en el Jirinosvki serbi, Draskovic no va voler anar tan a la dreta i es va estimar més de fer de referent de nostàlgics monàrquics i de republicans jacobins, aplegats en el Moviment de Renovació de Sèrbia.

La conversió. La tardor del 1991, quan va anar a celebrar la presa de Vukovar als croats, i va trobar el que havia estat una ciutat petita i tranquil·la convertida en una muntanya de runa, Draskovic va entendre que, aquella catàstrofe, l'havien provocada tant la praxi incendiària de Milosevic i de Seselj, com la complicitat retòrica, patriòtera i presesament intel·lectual de personatges com el president federal, Dobrica Cosic, i d'ell mateix. Va ser aleshores que Draskovic, com afectat per una revelació, va decidir de convertir-se al pacifisme. I la guerra de Bòsnia li va donar l'oportunitat de demostrar-ho.

El juny del 1993, quan la comunitat musulmana sofria com mai l'ofensiva sèrbia i Sarajevo era ja un emblema de resistència, Draskovic va desafiar Milosevic organitzant una protesta contra la guerra a Belgrad. Milosevic, que vivia els millors moments de l'aliança amb l'extrema dreta de Seselj, va fer caure sobre Draskovic tot el pes del nacional-comunisme serbi: Draskovic i la seva esposa Danica van ser detinguts i torturats durant setmanes. Per Danica Draskovic aquella va ser l'oportunitat de demostrar que ella, com el seu marit, abraçava la causa del pacifisme. Dos anys abans, Danica, que era assessora de Vuk, havia empaïtat garrot a la mà i escales avall un periodista francès que havia gosat

ARXIU / EFE

opinar en un to massa fort contra el nacionalisme serbi.

Després d'haver passat pel pecat, el penediment, el martiri i el lideratge de masses antimilosevic al carrer (les mateixes que no van aparèixer enlloc el juny del 1993 quan el van detenir) sembla haver arribat per a Draskovic la definitiva possibilitat d'aconseguir el poder. No és la primera vegada que ho intenta. En les eleccions presidencials del 1990, les primeres del post-titisme, amb prou feines va arribar al 25% dels vots, quan Milosevic sobrepassava el 50%, i aquests percentatges es van repetir en totes les anades a les urnes. Aquesta vegada, això no obstant, Draskovic podria beneficiar-se del fet de ser l'únic candidat de l'oposició democràtica però, sobretot, de la prescripció constitucional que impedeix a Milosevic de presentar-se per un nou mandat: Draskovic només podria vèncer el seu enemic a condició de no enfrontar-s'hi. La victòria de Vuk, el "llop", seria, doncs, una victòria a mitges.

Vuc Draskovic ja s'ha presentat a les eleccions en diverses ocasions.

En la pròxima cita electoral, sense Milosevic com a rival, ja que la constitució no li permet de renovar mandat, té més fàcil arribar a la presidència de Sèrbia.

Llibert Ferri